राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोग
National Human Rights Commission of Nepal
केन्द्रीय कार्यालय (Central Office)
हरिहर भवन, पुल्चोक, ललितपुर (Harihar Bhawan, Pulchowk, Lalitpur, Nepal)

प्रेस विज्ञप्ति

२०७६ असार ११

यातनालाई कुनै पनि बहानामा प्रश्रय नदिऔं

सन्दर्भ : यातनापीडितहरुको सहयोगार्थ संयुक्त राष्ट्रसंघीय अन्तर्राष्ट्रिय दिवस (२६ जुन)

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगले स्थापनादेखि नै यातना दिइने कार्यको विरुद्ध अनुगमन तथा अनुसन्धान गर्दै आइरहेको छ । नेपालमा विगतको सशस्त्र द्वन्द्वको समयमा पक्राउ गरी मानसिक तथा शारीरिक यातना दिइएका घटनाहरुको विषयमा उजुरी दर्ता गर्ने र ती घटनाहरुमा आयोगले अनुगमन तथा अनुसन्धान गरी नेपाल सरकारसमक्ष सिफारिश गर्दै आएको छ । यसै सन्दर्भमा आयोगमा हालसम्म यातनासम्बन्धमा करीब १९१० उजुरीहरु दर्ता हुन आएका छन् । जसमध्ये १००० उजुरीहरुउपर अनुसन्धान पूरा भई आयोगबाट निर्णय भएको छ । ती निर्णयमध्ये १७९ उजुरीहरुमा पीडितलाई क्षतिपूर्ति र पीडकलाई कारवाही तथा पीडकबाट क्षतिपूर्ति भराउने जस्ता सिफारिशहरु नेपाल सरकारसमक्ष गरिएका छन् । यी सिफारिशको कार्यान्वयनको सन्दर्भमा केहीमा पीडितहरुलाई क्षतिपूर्ति दिलाउने बाहेक पीडकलाई कारबाही गर्ने कार्यहरु अत्यन्त न्यून देखिएकोले आयोगको सिफारिश कार्यान्वयनमा जोड दिन नेपाल सरकारलाई यस अवसरमा आयोग पुनः आग्रह गर्दछ ।

आयोगबाट यातना विरुद्धको अधिकार संरक्षणको लागि हिरासत तथा कारागारको अनुगमन गर्ने कार्य निरन्तर रुपमा हुँदै आइरहेको छ । अनुगमनको क्रममा कारागार तथा हिरासतमा कैदी बन्दीको अत्यन्त चाप बढिरहेको, पर्याप्त स्थान तथा सरसफाइ र खानेपानीको समस्या देखिएकोले कारागार तथा हिरासत सुधारको लागि समेत आयोग आग्रह गर्दछ ।

हाल पनि व्यक्तिलाई पक्राउ गरी साविती गराउने नाममा कतिपय घटनामा यातना दिने जस्तो अमानवीय कार्य हुँदै आइरहेको आयोगमा परेका उजुरी एवं आयोगबाट गरिएको अनुगमन तथा अनुसन्धानबाट पाइएको छ । यातनालाई विभिन्न अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय कानूनले अपराधको रुपमा स्वीकार गरेको छ । तसर्थ कसैले पनि कुनै पनि व्यक्तिलाई कुनै पनि बहानामा यातना दिने कार्य कानून विपरीत छ ।

अतः व्यक्तिलाई यातना दिइने जस्तो अमानवीय तथा अपराधजन्य कार्य कहिँ कतैबाट पनि नगर्न, नगराउन आयोग सम्बन्धित सबैमा आग्रह गर्दछ ।

मुरारिप्रसाद खरेल
निमित्त सचिव/निर्देशक

फोन नं. ००९७७-१-५०१००१५, फ्याक्स नं. ००९७७-१-५५४७९७३, पो.ब.नं. ९१८२, काठमाडौं, नेपाल
Phone : +977-1-5010015, Fax : +977-1-5547973, G.P.O. Box : 9182, Kathmandu, Nepal
Email : nhrc@nhrcnepal.org, Website : www.nhrcnepal.org